

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สันศนีย์ ดีภัย¹, วรณชนก จันทชุม²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายนี้ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 ศึกษาในพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน มีจำนวน 435 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามสมรรถนะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.88 ค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.89 ผู้วิจัยส่งเอกสารข้อมูลทางไปรษณีย์ไปยังผู้ประสานงาน มีการตอบแบบสอบถามคืนกลับมาคิดเป็นร้อยละ 98.86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ องค์ประกอบมีตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไปผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.41-0.86 อธิบายความผันแปรของตัวแปรทั้งหมดได้ ร้อยละ 60.05 ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการพยาบาล 2) ด้านการบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด-19 3) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ จริยธรรม 4) ด้านภาวะผู้นำ 5) ด้านการจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัย 6) ด้านเทคโนโลยี และสารสนเทศทางการพยาบาล 7) ด้านนโยบายระบบสุขภาพและธุรกิจการตลาด 8) ด้านการสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและใฝ่เรียนรู้ 9) ด้านการคิดวิเคราะห์ และการจัดสรรทรัพยากร 10) ด้านการสื่อสารและการประสานงาน 11) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย สามารถนำไปใช้เป็นตัวชี้วัดสำหรับการพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 ภายใต้บริบทของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิที่มีความสอดคล้องกับบริบทหรือขอบเขตงานในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

คำสำคัญ: องค์ประกอบสมรรถนะ, หัวหน้าหอผู้ป่วย, ศตวรรษที่ 21, โรงพยาบาลตติยภูมิ

¹ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลขอนแก่น

² อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Corresponding Author; Dr. Wanchanok Juntachum. Email: wancha_p@kku.ac.th

Received: August 13, 2024; Revised September 13, 2024; Accepted September 13, 2024

A Factor Analysis of Head Ward's Competencies in 21st Century at Tertiary Hospitals in The Northeast of Thailand

Sansanee Deepai¹, Wanchanok Juntachum²

Abstract

This descriptive research aimed to analyze the factors of head ward's competencies of the 21st century among registered nurses with at least 1 year of experience working at tertiary hospitals in the Northeast of Thailand. A multi-stage random sampling method was used to select 435 nurses. The research instrument was the competency assessment questionnaire developed by the researcher and examined for content validity by five experts. The content validity index was 0.88 and the reliability calculated by Cronbach's alpha coefficient was 0.89. The questionnaire was sent to the coordinators by post, and 98.86% were returned. The data were analyzed by exploratory factor analysis for 2 or more factors with the factor loading of 0.3 or more. The research findings revealed that the head ward's competencies of the 21st century among registered nurses working at tertiary hospitals in the Northeast of Thailand consisted of 11 factors with the factor loading of 0.41-0.86, explaining 60.05% of the variance of all variables, including 1) nursing quality management and development, 2) management of COVID-19 pandemic, 3) professional ethics and morality, 4) leadership, 5) risk and safety management, 6) nursing technology and information, 7) health system policy and marketing business, 8) support for teamwork and motivation, 9) analytical thinking and resource allocation, 10) communication and coordination, and 11) participation in policy making. This information can be used as an indicator for developing a scale to assess the head ward's competencies of the 21st century at tertiary hospitals consistent with or similar to the context or scope of this work.

Keywords: Competency factors, head ward, 21st century, tertiary hospital

¹Registered nurse, Professional Level, Khon Kaen Hospital, Khon Kaen Province

²Corresponding Author, Nursing Instructors, Faculty of Nursing, Khon Kaen University

บทนำ (Introduction)

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและเป็นยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งสู่การพัฒนาศักยภาพทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคนในประเทศให้มีศักยภาพเพียงพอแก่การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ¹ ดังนั้น องค์กรต่าง ๆ จึงต้องมีการปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อให้สามารถแข่งขันและอยู่รอด โดยมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ และประยุกต์ใช้แนวคิดของสมรรถนะเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน เตรียมพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร² สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพในทุกสาขาอาชีพ ให้มีความพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21³

หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้บริหารระดับต้นในองค์กรพยาบาล ปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแล จูงใจ และชี้แนะการทำงานของบุคลากรในหน่วยงาน เนื่องจากเป็นผู้ใกล้ชิดและสั่งการโดยตรงกับผู้ปฏิบัติงานและรับรู้ความเป็นไปของปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน และจำเป็นต้องมีความสามารถด้านเทคนิคการทำงานมากที่สุด เพราะต้องสัมผัสใกล้ชิดกับจุดที่ปฏิบัติงาน และเป็นหัวใจหลักในการ

บริหารคุณภาพในหน่วยงาน ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 หัวหน้าหอผู้ป่วยต้องมีหน้าที่ในการขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร โดยหลักการสำคัญต้องมีคุณลักษณะของผู้นำที่จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้น พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในทุกมิติ ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่มีคุณภาพ⁴

โรงพยาบาลศูนย์แห่งหนึ่งใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิระดับสูงหรือศูนย์การรักษาเฉพาะโรคที่ต้องใช้ทรัพยากรระดับสูง (Excellent Center) และเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ที่มีขอบเขตรับผู้ป่วยที่มีการรุนแรงและซับซ้อนในเขตสุขภาพที่ 7 การแข่งขันในระบบสุขภาพ การก้าวสู่องค์กรสมรรถนะสูง ได้มีการกำหนดนโยบาย เพื่อรองรับการประเมิน Advance Hospital Accreditation และการประเมินคุณภาพบริการพยาบาล Nursing Quality Assessment: NQA มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน จากการสัมภาษณ์หัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 5 คน พบว่า สมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยที่จำเป็นต้องมีภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมใน

การจัดการหอผู้ป่วย ทั้งการเตรียมสถานที่ในการดูแลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ที่อยู่ในหอผู้ป่วย การเตรียมอุปกรณ์ และการเตรียมอัตรากำลัง

2) การบริหารจัดการความเสี่ยงในหน่วยงาน

3) การเตรียมความพร้อมในการมุ่งสู่องค์กรสมรรถนะสูง ต้องมีการเตรียมหอผู้ป่วยในการตรวจเยี่ยมทั้ง NQA และ Advance HA

4) การนิเทศงานภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงที่บุคลากรใส่ใจในการทำงานที่แตกต่างกัน

5) การก้าวสู่สังคมดิจิทัลที่มีแบบแผนการดำเนินชีวิตในการทำงานเปลี่ยนแปลงไป เช่น จากการระบาดของโควิด-19 ทำให้ทำงานที่ต้องเสี่ยงกับการระบาด ดังนั้นหัวหน้าหอผู้ป่วยจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่เหมาะสมและเพียงพอกับสถานการณ์ในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนแปลงไป จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลตติยภูมิมาแล้วบ้าง แต่เป็นเพียงระดับจังหวัด และเป็นการศึกษาที่ผ่านมานานแล้ว โดยพบว่าองค์ประกอบสมรรถนะหลักที่ได้ อาจยังไม่สอดคล้องกับยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความซับซ้อน ทั้งการเกิดโรคระบาดโควิด-19 การเกิดโรคอุบัติใหม่ในอนาคต การก้าวล้ำทางด้านเทคโนโลยี และการก้าวสู่องค์กรสมรรถนะสูง ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลตติยภูมิ จึงเห็น

ความสำคัญในการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 โรงพยาบาลตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นข้อมูลที่สำคัญ และเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือประเมินสมรรถนะของหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพและศักยภาพในการบริหารทางการแพทย์ ให้บรรลุตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กร รวมทั้ง นำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนในการเตรียมความพร้อมของหัวหน้าหอผู้ป่วย ให้มีสมรรถนะรายด้านที่พึงประสงค์ต่อไป

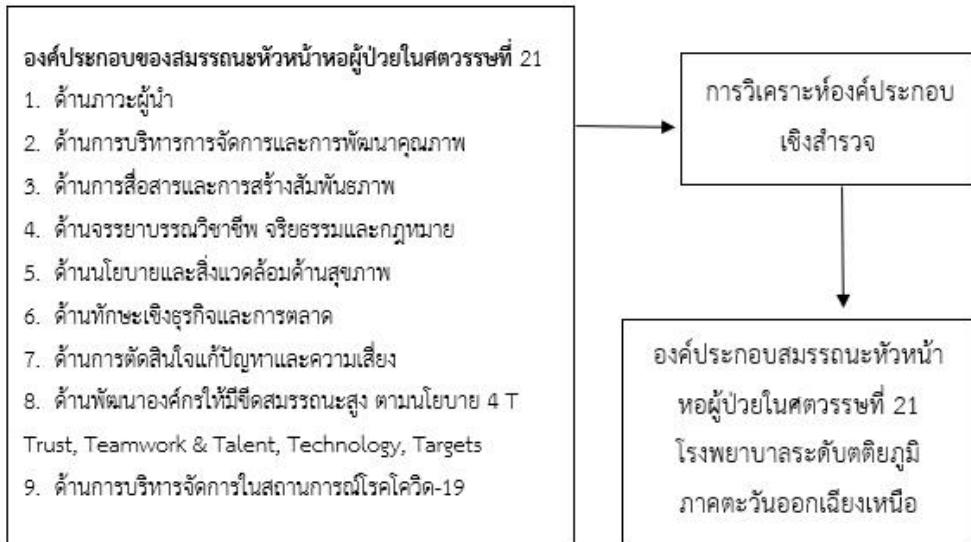
วัตถุประสงค์ (Objective)

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิด จากการทบทวนวรรณกรรมสมรรถนะพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 9 ด้านคือ

- 1) ด้านภาวะผู้นำ
- 2) ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพ
- 3) ด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ
- 4) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ จริยธรรมและกฎหมาย
- 5) ด้านนโยบายและสิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพ⁴
- 6) ด้านสมรรถนะด้านทักษะเชิงธุรกิจและการตลาด⁵
- 7) ด้านการตัดสินใจแก้ปัญหาและความเสี่ยง⁵
- 8) ด้านพัฒนาองค์กร

ให้มีขีดสมรรถนะสูง ตามนโยบาย 4 T⁶ 9)
 ด้านการบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด-19⁷
 โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) ครั้งนี้ กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานมากกว่า 1 ปี ใน โรงพยาบาล ระดับ ตติย ภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มประชากรทั้งสิ้น 9,582 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) ได้พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขอนแก่น โรงพยาบาลร้อยเอ็ด โรงพยาบาลอุดรธานี โรงพยาบาลสกลนคร โรงพยาบาลสุรินทร์ กำหนดขนาดตัวอย่างตามหลักการวิเคราะห์ตัวแปรพหุ 10 เท่าของข้อคำถาม⁸ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มี 40 ข้อคำถาม จึงคำนวณได้ 400 ราย และเพิ่มจำนวน

กลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 เพื่อทดแทนการไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา⁹ จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 440 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในหอผู้ป่วย โดยแบบสอบถามเป็นแบบเติมคำ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 1-5 คะแนนจากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง แบบสอบถามแบบปลายปิดมีจำนวนทั้งหมด

40 ข้อ 9 ด้าน การแปรผลค่าเฉลี่ยในการให้
ความหมายคะแนนเฉลี่ยความสำคัญดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.50-5.00	กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าตัวแปรนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าตัวแปรนั้นอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าตัวแปรนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าตัวแปรนั้นอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าตัวแปรนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ได้ค่า CVI เท่ากับ 0.88 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน หาค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.89 ซึ่งมากกว่า 0.80 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้¹⁰

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างทุกคน และให้ส่งคืนแบบสอบถามโดยการหย่อนกล่องที่ผู้ประสานงานวิจัยแต่ละโรงพยาบาลจัดเตรียมไว้ให้ แล้วรวบรวมส่งคืนผู้วิจัยใช้ระยะเวลา 2 สัปดาห์ ส่งไปจำนวน 440 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับคืน 435 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.86

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โครงการวิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณา รับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (หมายเลขสำคัญโครงการ HE662229 ลงวันที่ 24 ตุลาคม

2566) และผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ในโรงพยาบาล ทั้ง 5 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS กำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. วิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พิจารณาสถิติที่ใช้บ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ ค่า KMO ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 ค่า Barlett's test sphericity สถิติตัวประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก แล้วหมุนแกนแบบมุมฉาก ด้วยวิธีแวนเดอร์ไกท โดยพิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่ได้ ดังนี้ 1) ค่าไอเกน มากกว่าหรือเท่ากับ 1 และ 2) ข้อคำถามที่อธิบายแต่ละองค์ประกอบมีตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป¹⁰และกำหนดชื่อองค์ประกอบสมรรถนะหัวหน้า

หอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคุณลักษณะของตัวแปรหรือข้อบ่งชี้ที่พบ

ผลการวิจัย (Result)

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.8 ค่าเฉลี่ยอายุ 31 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 97.5 พบว่าค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย คือ 6 ปี 1.2 พยาบาลวิชาชีพมีความคิดเห็นว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรีสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วย ศตวรรษที่ 21 ในองค์ประกอบทั้ง 9 ด้าน โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ 1) สมรรถนะด้านการ

สื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ 2) สมรรถนะด้านการบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ 3) สมรรถนะด้านนโยบายและสิ่งแวดล้อม 4) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ 5) สมรรถนะด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ จริยธรรมและกฎหมาย 6) สมรรถนะด้านทักษะเชิงธุรกิจและการตลาด 7) สมรรถนะด้านการตัดสินใจแก้ปัญหาและความเสี่ยง 8) สมรรถนะด้านพัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง ตามนโยบาย 4T และ 9) ด้านการบริหารจัดการในสถานการณ์โรคโควิด-19 โดยสองด้านแรกเป็นสมรรถนะของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีความสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นสมรรถนะของหัวหน้าหอผู้ป่วยอีก 7 ด้านที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถนะ

หัวหน้าหอผู้ป่วย ในศตวรรษที่ 21 โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (n=435)

	รายการสมรรถนะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
1	ด้านภาวะผู้นำ	4.49	0.65	มาก
2	ด้านการบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ	4.53	0.61	มากที่สุด
3	ด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ	4.54	0.59	มากที่สุด
4	ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ จริยธรรมและกฎหมาย	4.45	0.61	มาก
5	ด้านนโยบายและสิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพ	4.49	0.56	มาก
6	ด้านการตัดสินใจแก้ปัญหาและความเสี่ยง	4.39	0.62	มาก
7	ด้านทักษะเชิงธุรกิจและการตลาด	4.33	0.64	มาก
8	ด้านพัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง ตามนโยบาย 4T (Trust, Teamwork & Talent, Technology, Targets)	4.32	0.64	มาก
9	ด้านการบริหารจัดการในสถานการณ์โรคโควิด-19	4.14	0.73	มาก

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วย มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (assumptions) เกี่ยวกับการแจกแจงปกติของประชากร ผลการวิเคราะห์พบว่า เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้สถิติ

2.2 ขั้นตอนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการคำนวณเมตริกสหสัมพันธ์ของตัวแปรพิจารณาสถิติที่ใช้บ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ ค่า KMO = 0.88 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 ค่า Bartlett's test sphericity ($\chi^2 = 6257.70$ df=780 p-value = .000) และค่า communality ของตัวแปรอยู่ระหว่าง 0.41-0.86 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน

เพียงพอที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ¹⁰

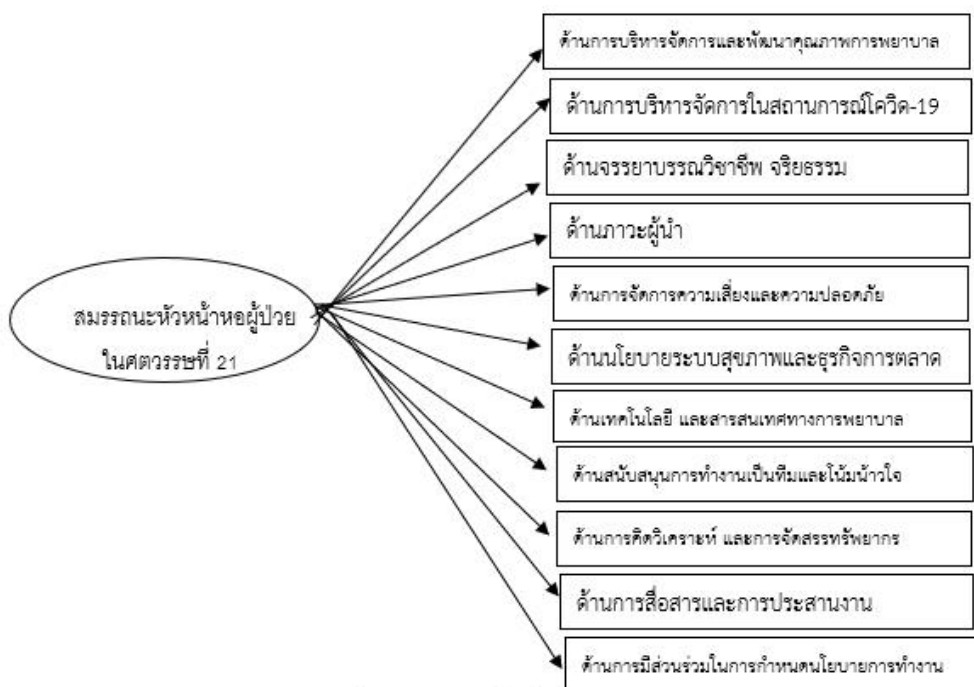
2.3 จากการสกัดและหมุนแกนองค์ประกอบโดยพิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่าหรือเท่ากับ 1 นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบไปแปลผล จากเดิมผู้วิจัยกำหนดเป็น 9 ด้าน โดยบูรณาการจากแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเพื่อยืนยันข้อมูลซึ่งเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เก็บรวบรวมมา ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ มีน้ำหนักขององค์ประกอบ เท่ากับ 0.41-0.86 ค่าความแปรปรวน (ค่าไอเกน) อยู่ระหว่าง 1.03-9.44 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 60.05 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสมรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าไอเกน (Eigen values) ร้อยละสะสมของความแปรปรวน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (n=435)

องค์ประกอบ	ชื่อองค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	ร้อยละสะสมความแปรปรวน
1	ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการพยาบาล	9.44	0.33-6.48	23.60
2	ด้านการบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด-19	3.14	0.35-0.78	31.46
3	ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ จริยธรรม	1.68	0.32-0.71	35.68
4	ด้านภาวะผู้นำ	1.45	0.61-0.85	39.33
5	ด้านการจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัย	1.40	0.30-0.69	42.85
6	ด้านเทคโนโลยี และสารสนเทศทางการแพทย์	1.30	0.31-0.81	46.11

7	ด้านนโยบายระบบสุขภาพและธุรกิจการตลาด	1.21	0.30-0.80	49.13
8	ด้านสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและโน้มน้าวใจ	1.14	0.33-0.87	52.00
9	ด้านการคิดวิเคราะห์ และการจัดสรรทรัพยากร	1.12	0.31-0.87	54.81
10	ด้านการสื่อสารและการประสานงาน	1.06	0.31-0.58	57.46
11	ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการทำงาน	1.03	0.30-0.79	60.05

เพื่อให้เห็นภาพความการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ สมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21 ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

(Discussion and Conclusion)

1. ระดับความสำคัญของตัวแปร

3 อันดับแรกระดับมากที่สุด คือ สมรรถนะด้านการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ แสดงให้เห็นว่าในศตวรรษที่ 21 การสื่อสารมีความจำเป็นพื้นฐานในระบบสุขภาพ หลักการสื่อสารเพื่อประสานความร่วมมือและทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ ต้องมีการสื่อสารวิสัยทัศน์ นโยบาย ค่านิยมขององค์กรลงสู่การปฏิบัติที่หน้างานเพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจปฏิบัติตาม ดังนั้นหัวหน้าหอผู้ป่วยต้องมีการสื่อสารได้ครบถ้วนชัดเจน กระชับเหมาะกับกาลเทศะ สามารถประสานความร่วมมือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. องค์ประกอบสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยในศตวรรษที่ 21

พบว่าได้ 11 องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.41-0.86 ค่า ค่าไอเกน อยู่ระหว่าง 1.03-9.44 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของตัวแปรทั้งหมด ได้ร้อยละ 60.05 อยู่ในระดับที่เหมาะสม

องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะด้านการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการพยาบาล จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ 1) สามารถส่งเสริมให้พยาบาลมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ 2) มีการพัฒนาปรับปรุงด้านการบริการพยาบาล พัฒนาคุณภาพทางการพยาบาล

3) สามารถนิเทศงานทางการพยาบาล
4) สามารถจัดการความรู้และนวัตกรรม
5) เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น และใช้ศักยภาพในการทำงานได้อย่างเต็มที่ที่มีทักษะในการสื่อสารเชิงวิชาชีพ 6) สามารถให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางการพยาบาล แก่ผู้รับบริการ และ สมาชิกในทีมได้
7) มีความสามารถในการเจรจาต่อรองและบริหารความขัดแย้งได้ ทั้งนี้เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 การบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมาตรฐานจะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีกับองค์กร เกิดการพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้สอดคล้องกับการศึกษาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการของหัวหน้าหอผู้ป่วย เห็นว่าในบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารจัดการเป็นหลักสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาก้าวไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้¹¹ องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะด้านการบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด-19 จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความสามารถในการกำหนดติดตาม กำกับ ควบคุม เน้นความปลอดภัยทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ 2) สามารถบริหารจัดการ ควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานของพยาบาลเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับการพยาบาลอย่างมีคุณภาพ 3) มีความสามารถในการซ่อมแผนเผชิญเหตุอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 4) ความสามารถในการ

การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน อย่างปลอดภัย และมีความสุข

5) ความสามารถในการเตรียมความพร้อมวางแผนการเตรียมคู่มือ/แนวทางการพยาบาลได้ ทั้งนี้เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 เป็นความท้าทายของระบบสุขภาพที่ต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความหลากหลายจากการระบาดของสถานการณ์โควิด-19 ที่ผ่านมาส่งผลต่อระบบบริการสุขภาพ ทำให้ตื่นตัวเน้นให้องค์กรด้านสุขภาพทั่วโลกให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในทุกมิติทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ¹² องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านจรรยาบรรณวิชาชีพจริยธรรม จำนวน 4 ตัวแปรได้แก่ 1) สามารถวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาล ตัดสินใจเชิงจริยธรรม 2) แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของตน และส่งเสริมให้ผู้ให้บริการได้รับรู้และเข้าใจในสิทธิของตน ตระหนักในคุณค่า ความเชื่อและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3) สามารถดำเนินการตามทิศทางและนโยบายเพื่อการจัดการทางการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 มีการประยุกต์ใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม การเคารพในคุณค่า ความเชื่อและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สอดคล้องกับแนวคิดสภาวะ

พยาบาลว่า หัวหน้าของผู้ป่วยสามารถประยุกต์ใช้หลักคุณธรรม ตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติและบริหารการพยาบาล เพื่อให้การพยาบาลเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้คนในองค์กรอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข⁴ องค์ประกอบที่ 4 สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ จำนวน 3 ตัวแปร 1) มีความกล้าแสดงออก และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) สามารถบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานโดยใช้องค์ความรู้ทักษะและวิธีการจัดการได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ 3) มีความกล้าตัดสินใจ แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ของผู้รับบริการ ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นผู้นำภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนตลอดเวลา มีความกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจ มีความยืดหยุ่นสูง และต้องเป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะการจัดการที่ลุ่มและลึกเร็ว ซึ่งผู้นำและการจัดการทางการพยาบาลยุคใหม่ควรมีคุณสมบัติ 5 มิติ คือ 1) คุณสมบัติทั่วไปประกอบด้วยอายุ ประสบการณ์ ตำแหน่ง มนุษยสัมพันธ์ 2) ความรู้ 3) ความสามารถในการปฏิบัติงาน 4) ทศนคติของผู้นำทางการพยาบาล 5) ทักษะความเชี่ยวชาญพิเศษ สมารถมีครอบคลุมทุกมิติจะทำให้มีการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาล ซึ่งผู้นำต้องมี

แนวคิดในการสร้างนวัตกรรมใหม่¹⁴ องค์ประกอบที่ 5 สมรรถนะด้านการจัดการ ความเสี่ยงและความปลอดภัย จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) สามารถบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความสามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันความเสี่ยงของผู้ใช้บริการได้อย่างเหมาะสม 3) ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการบริการพยาบาลโดยใช้ทฤษฎีเป็นพื้นฐาน 4) มีการสร้างจุดเด่นของบริการพยาบาล โดยเน้นคุณภาพบริการ 5) มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 การตั้งรับและการเฝ้าระวังความเสี่ยง รวมทั้งการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา จะทำให้สร้างจุดเด่นในการให้บริการ สอดรับกับนโยบายความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข 3P Safety ซึ่งปัจจุบันประเด็นที่มีการร้องเรียนผ่านสื่อโซเชียลส่งผลกระทบต่อความศรัทธาและความไว้วางใจในองค์กรนั้น ดังนั้นต้องสร้างวัฒนธรรมในการค้นหาความเสี่ยงเชิงรุก สอดคล้องกับบทความวิชาการ ที่กล่าวว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ชี้แนะผู้ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขความเสี่ยง สร้างความตระหนักให้บุคลากร การนำกระบวนการพยาบาลมาใช้เพื่อให้เกิดการบริการที่มีคุณภาพรวมทั้งการปฏิบัติตามมาตรฐานโดย

เน้นผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง¹⁴ องค์ประกอบที่ 6 สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศทางการพยาบาล จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) สามารถบริหารสารสนเทศเพื่อพัฒนาการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม 2) สามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดผลผลิตภาพ และบริการที่มีคุณค่า เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การสื่อสารภายในองค์กรรวดเร็วและแม่นยำ 3) ความสามารถสร้างความไว้วางใจเชื่อถือกับประชาชน บุคลากรและเครือข่าย ผู้การพัฒนาระบบองค์การให้มีขีดสมรรถนะสูง 4) ความสามารถกำหนดบริหารการพยาบาลเป็น 3 ระยะ ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ ทั้งนี้เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการก้าวหน้าทางเทคโนโลยีข่าวสาร แบบก้าวกระโดด การปรับเปลี่ยนระบบสารสนเทศการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการติดตามสุขภาพผู้ป่วยระยะไกล (Telemedicine) สอดคล้องกับการศึกษาสมรรถนะสารสนเทศและดิจิทัลทางการพยาบาลของผู้บริหารระดับต้นในโรงพยาบาลตติยภูมิ ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริหารทางการพยาบาลมีความรู้และความสามารถเพื่อให้การวิเคราะห์และตัดสินใจทางการพยาบาลได้¹³ องค์ประกอบที่ 7 สมรรถนะด้านนโยบายสุขภาพและทักษะเชิงธุรกิจการตลาดทางการพยาบาล

จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) สร้างความเป็นธรรมในการบริการสุขภาพ มีส่วนร่วมให้เกิดนโยบายทางสุขภาพที่มีความเป็นธรรม ความเท่าเทียม 2) สามารถสร้างความคุ้มค่าคุ้มทุนในการดูแลผู้ป่วยระบบบริการสุขภาพได้ 3) มีความรู้และเข้าใจแนวคิดการตลาดเพื่อสังคมที่มุ่งความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการ 4) สามารถวางแผนในเชิงธุรกิจ โดยใช้หลักเศรษฐศาสตร์สุขภาพประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในหน่วยงานได้ ทั้งนี้เนื่องจากในยุคศตวรรษที่ 21 และพัฒนาการบริหารงานของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการภาครัฐให้มีความทันสมัย มีการปรับเปลี่ยนระบบบริการสุขภาพ รวมทั้งการปรับสิ่งแวดล้อมให้เทียบเท่าเอกชน เช่น การเปิดศูนย์กลางการแพทย์ชั้นเลิศ คลินิก Special Medical Center เพื่อตอบสนองกับผู้ใช้บริการตามเศรษฐศาสตร์สุขภาพ เน้นประโยชน์สูงสุดกับผู้ให้บริการ สนับสนุนบริการสุขภาพ ที่ต้องการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านบริการสุขภาพ ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน³ องค์ประกอบที่ 8-11 เป็นองค์ประกอบที่มีด้านละ 2 ตัวแปร ดังนี้ องค์ประกอบที่ 8 สมรรถนะด้านสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและการโน้มน้าวใจ ได้แก่ 1) สามารถทำงานเป็นทีม และสนับสนุนคน

เก่งที่สร้างความเปลี่ยนแปลงการทำงานที่ดี 2) สามารถโน้มน้าวจิตใจบุคลากรในทีมและขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย องค์ประกอบที่ 9 สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการจัดสรรทรัพยากร ได้แก่ 1) มีการคิดวิเคราะห์ คิดรวบยอดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ มีการทำงานแบบมุ่งเป้าหมาย 2) สามารถจัดการทรัพยากรได้ จะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จได้ยิ่งขึ้น องค์ประกอบที่ 10 สมรรถนะด้านการสื่อสารและการประสานงานจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) มีการติดต่อประสานงานกับบุคลากรสหสาขาวิชาชีพและบุคคลที่เกี่ยวข้องตามแนวปฏิบัติในองค์กรได้อย่างเหมาะสม 2) มีการใช้เทคนิคการสื่อสารในการประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ และองค์ประกอบที่ 11 สมรรถนะด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการทำงาน ได้แก่ 1) ความสามารถสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผนและร่วมตัดสินใจในการปฏิบัติงาน 2) ความสามารถในการเตรียมความพร้อมในการจัดสรรอัตรากำลังได้ ทั้งนี้ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีม มีการเชื่อมประสานกัน โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

บุคลากรต้องมีการทำงานเป็นมืออาชีพ ดังนั้นหัวหน้าหอผู้ป่วยต้องมีความสามารถทำงานเป็นทีม และสนับสนุนคนเก่งที่สร้างความเปลี่ยนแปลงการทำงานที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์การทำงานเป็นทีม ความอ่อนไหวทางศีลธรรมและความผิดพลาดในการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนัก พบว่าการทำงานเป็นทีมในระดับที่สูงมีความสัมพันธ์กับความอ่อนไหวทางศีลธรรมที่เพิ่มขึ้น และลดการเกิดความผิดพลาดในการทำงานได้สูงมากเช่นกัน¹⁵ เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันการคิดวิเคราะห์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพพยาบาล การบริหารจัดการภายในหน่วยงาน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการทำงานของพยาบาล การคิดวิเคราะห์ คิตรบยอดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้นหัวหน้าหอผู้ป่วยควรมีสมรรถนะในการคิดวิเคราะห์และการจัดสรรทรัพยากร การตัดสินใจที่มีเหตุผล การคิดวิเคราะห์และจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีการปรับปรุงกระบวนการตามผลลัพธ์ที่ได้รับในการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดีจะเกิดมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับความพึงพอใจในงาน¹³ การสื่อสารและการประสานงานเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับหัวหน้าหอผู้ป่วย และการประสานงาน

ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การสื่อสารที่ดีครบถ้วน ชัดเจน และเหมาะสมกับกาลเทศะ จะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมได้ ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน ประเด็นปัญหาในการเกิดข้อร้องเรียนอาจมาด้วยเรื่องการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่กล่าวว่าผลกระทบที่พบบ่อยของการสื่อสารของพยาบาล การขาดสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ป่วยและญาติ ทำให้เกิดการฟ้องร้อง/ร้องเรียนเกิดบรรยากาศการทำงานที่ตึงเครียด¹⁵ ดังนั้นหัวหน้าหอผู้ป่วยต้องมีการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย พบว่า ผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ ในการติดต่อสื่อสาร และใช้เทคโนโลยี มีข้อมูลที่ต้องนำเสนอ เชื่อถือ จะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติตาม¹⁷ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการทำงาน จะเกิดการทำงานที่พร้อมร่วมมือร่วมใจ มีความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และทำให้เกิดผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานออกมาดีสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นหัวหน้าหอผู้ป่วยต้องมีสมรรถนะด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการทำงาน ถ้าขาดความร่วมมือร่วมใจจะทำให้เกิดผลลัพธ์ลดลงในการสร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนด

นโยบาย การจัดให้บุคลากรทุกระดับมีการกำหนด วิสัยทัศน์ ค่านิยมขององค์กร ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการถ่ายทอดลงสู่ผู้ปฏิบัติที่หน้างาน^{5,10,13}

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย

ไปใช้ 1. สามารถนำองค์ประกอบที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วย ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้อิทธิพลของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ หรือโรงพยาบาลอื่นที่มีโครงสร้างและขอบเขตของงานที่รับผิดชอบคล้ายคลึงกัน 2. สามารถนำองค์ประกอบที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดอบรม เพื่อให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารทางการแพทย์ที่มีศักยภาพ 3. สามารถนำองค์ประกอบที่ได้ไปเป็นแนวทางในการคัดเลือกและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับก่อนขึ้นสู่ตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยและผู้บริหารทางการแพทย์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้ง

ต่อไป 1. สามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนาเครื่องมือในการประเมินสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยต่อไป แต่ในองค์ประกอบที่ 8 ถึงองค์ประกอบที่ 11 ต้องมีการพัฒนาข้อคำถามให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากกว่านี้ 2. ควรทำการต่อยอดการประเมินสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วยให้ถึงขั้นวิเคราะห์

องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิตติกรรมประกาศ คณะผู้วิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ หัวหน้าพยาบาล ผู้ประสานงานและกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. สุนันทา เลหาพันธ์. การพัฒนาองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ดี ดี บุ๊คส์ไตร์; 2556.
2. Drucker PF. Managing in the next society. New York: St. Martin's Griffin; 2003.
3. กระทรวงสาธารณสุข. นโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.spko.moph.go.th/wp-content/uploads/2021/09/policy65.pdf>.
4. สภาการพยาบาล. ประกาศของสภาการพยาบาลเรื่อง สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ. นนทบุรี: สภาการพยาบาล; 2556.
5. ธนตพร อ่อนชื่นชม. การศึกษาสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา; 2560.

6. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. คู่มือแนวทางการพัฒนาองค์กร สมรรถนะสูง กระทรวงสาธารณสุข MOPH-4T. กรุงเทพฯ; 2566.
7. อีรพร สติรังกูร, คณะ. การพัฒนารูปแบบการบริหารการพยาบาลในสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 2564; 30(2): 153-165.
8. Comrey AL, Lee HB. A first course in factor analysis. 2nd ed. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates; 1992.
9. วรณชนก จันทุม. การวิจัยทางการพยาบาล การเลือกตัวอย่างและกำหนดขนาดตัวอย่าง. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2545.
10. บุญใจ ศรีสถิตนรากร. ภาวะผู้นำและกลยุทธ์การจัดการองค์การพยาบาล ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.
11. Moghaddam NM, Jame SZ, Rafiei S, Sarem A, Ghamchili A, Shafii M. Managerial competencies of head nurse: a model and assessment tool. 2018.
12. สุทธิชาร์ตน์ เจริญพงศ์, คณะ. ภาวะผู้นำด้านความปลอดภัย: ก้าวใหม่ที่ท้าทายของผู้นำทางการพยาบาล. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา. 2564; 15(3): 121-134.
13. อมรทิพย์ อังกูรภัครวัฒน์, พัชรภรณ์ อารีย์, เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย. สมรรถนะสารสนเทศและดิจิทัลทางการพยาบาลของผู้บริหารทางการพยาบาลระดับต้นในโรงพยาบาลตติยภูมิ. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 2565; 30(1): 114-125.
14. พิชชา คนกาญจน์. ผู้นำและการจัดการทางการพยาบาลยุคใหม่. วารสารโรงพยาบาลสิงห์บุรี. 2564; 30(1): 1-12.
15. Monir Nobahar, Ameri M, Goli S. The relationship between teamwork, moral sensitivity, and missed nursing care in intensive care unit nurses. BMC Nursing. 2023; 22(1):241-248.
16. เปรมฤดี ศรีวิชัย, กันติยา ลิ้มประเสริฐ. พฤติกรรมการสื่อสารของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไปจังหวัดพะเยา. วารสารพยาบาลและการดูแลสุขภาพ. 2562; 37(1):137-148.
17. จารุพรรณ ลีละยุทธโยธิน. การพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลวชิรพยาบาล. วารสารเกื้อการณย์. 2560; 24(2): 98-112.